

**Místní koncepce
environmentálního vzdělávání,
výchovy a osvěty
pro město Přerov
na období 2006 – 2015**

Zpracoval:

Odbor životního prostředí MěÚ Přerov (2005)

Schválilo:

Zastupitelstvo města Přerova (XII/2005)

OBSAH:	str.
I. ÚVOD	4
II. ANALYTICKÁ ČÁST	7
1. Vybrané strategické a právní dokumenty vztahující se k EVVO	7
2. Základní informace o cílových skupinách EVVO v Přerově	11
3. Postavení a úloha obce v systému EVVO (zjednodušené schéma)	16
4. SWOT analýza EVVO pro město Přerov	18
III. NÁVRHOVÁ ČÁST	20
1. Struktura návrhové části	20
2. Základní vize místní koncepce EVVO	20
3. Strategické cíle, priority, opatření	21
3.1. Veřejná správa	21
3.2. Školství	22
3.3. Veřejnost	23
3.4. Středisko environmentální výchovy	25
4. Organizační a finanční zajištění místní koncepce EVVO	26
IV. ZÁVĚR	30
Použité pojmy a zkratky	31

I. ÚVOD

Přijetí místní koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) je základním předpokladem úspěšného plnění dlouhodobého úkolu stanoveného Strategickým plánem ekonomického a územního rozvoje mikroregionu Přerov: *koordinovat a podporovat systém ekologické výchovy*. Obsah Státního programu EVVO v ČR z roku 2000 a následně zpracovaných krajských koncepcí odhaluje složitost celé problematiky a nezbytnost existence koncepčních dokumentů tohoto druhu již na úrovni větších obcí. Zpracování místních koncepcí pomáhá obcím určit svou úlohu v celkovém systému EVVO a popsat své vlastní možnosti jeho podpory a rozvoje. To jim následně umožní zaměřit se na ty činnosti, ke kterým mají nejbližší, a neplýtvat prostředky a lidským potenciálem na aktivity (zejména koordinační), které přísluší jiným institucím.

Specifikem tohoto druhu strategických dokumentů, jistě jen k malé radosti těch, kteří jsou odpovědní za jejich plnění, je zdánlivá abstraktnost stanovených cílů a obtížná měřitelnost průběhu jejich dosahování. Už samotné vyslovení pojmu *koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty* u většiny z nás navozuje představu něčeho složitého, příliš teoretického, určeného jen úzké skupině odborníků a nadšenců. Rádoby zasvěcené používání zkratky *EVVO* nás pak v tom ještě utvrdí a když se na nás rozhodne někdo apelovat například větou „Podmínkou fungujícího systému EVVO, jakožto elementárního faktoru udržitelného rozvoje, je zpracování koncepcí EVVO na všech úrovních a permanentní monitoring indikátorů jejich plnění“, jen s notnou mírou představivosti ji vyhodnotíme tak, že se od každého z nás očekává vlastní podíl na tvorbě a ochraně životního prostředí.

Nicméně, každé slůvko skrývající se za onou zkratkou *EVVO** má svůj význam a v procesu, k jehož zdárnému uskutečnění má předložená koncepce přispět, má nezastupitelnou úlohu. *EVVO* představuje komplikovaný systém aktivit, v němž všechny jeho složky – environmentální vzdělávání, environmentální výchova a environmentální osvěta – působí na každého z nás, různě v různém věku a v různém prostředí, společně. Přitom je vcelku lhostejné, jestli si uvědomujeme, zda na nás zrovna působí ta či ona složka. Je na autorech a koordinátorech koncepcí *EVVO* na všech úrovních, aby si existenci všech těchto složek, jejich obsah a smysl uvědomovali. Jen tak lze docílit toho, aby se na *EVVO* podílela každá „instituce“, která k tomu má možnosti nebo to přímo vyplývá z náplně její činnosti, ale zároveň

* **(E) environmentální** – mající vztah k poznávání, tvorbě a ochraně životního prostředí (Je to totéž, co si u nás laik, vytrvale ovlivňovaný novinářskou hantýrkou, představí pod pojmem *ekologický*. Co ve skutečnosti znamená ekologický, nechejme ekologům. Pravdou ale je, že např. podnikového ekologa bychom v zahraničí obtížně hledali. Environmentalistu snadno. A není to proto, že by snad jiné jazyky slovo ekologický neznaly. Naopak, nám chybí český ekvivalent ke slovu environmentální. „Prostředový“ nebo „prostředářský“ se asi těžko kdy ujme.)

(V) vzdělávání – systematické rozvíjení duševních schopností a osvojování si širokých znalostí studiem

(V) výchova – cílevědomá systematická péče o zdárný duševní a tělesný rozvoj člověka; **formování** vztahu k....., v našem případě **respektu** vůči živé i neživé přírodě a přírodním zákonitostem, **úcty** k tomu, čeho dosáhli a co vytvořili naši předkové, **a zodpovědnosti** k našim potomkům

(O) osvěta – činnost zaměřená na zvýšení vzdělání a kulturní vyspělosti

aby každý dělal především to, na co stačí a je k tomu vybaven potřebnými nástroji, a toto dělal pořádně. Pak se můžeme dočkat funkčního systému EVVO: Školy si budou vědomy své nezastupitelné a dominantní úlohy v procesu vzdělávání, a tudíž i odpovědnosti za environmentální vzdělávání. Úřady přestanou chápat svou povinnost poskytovat informace pouze jako pasivní vyřizování žádostí v předepsaných lhůtách, ale budou je aktivně šířit tam, kde je to třeba a kde je o ně zájem. Zároveň ale nebudou „aktivní“ úředníci diktovat učitelům, jak mají učit, a rodičům, jak mají vychovávat. Učitelé, rodiče a všichni ostatní, naopak, nerezignují na své právo mluvit úřadům do toho, jakou formou s nimi mají komunikovat, atd.

Odbor životního prostředí Městského úřadu Přerov měl, jako zpracovatel návrhu místní koncepce EVVO, do značné míry usnadněnou úlohu, neboť se mohl opřít o velmi detailně rozpracovanou koncepci Olomouckého kraje, pokrývající problematiku EVVO v celé její šíři (*schválena v srpnu 2004, zpracovatel Sluňákov – sdružení pro ekologickou výchovu, Olomouc*). To zpracovateli umožnilo soustředit se pouze na ty priority a opatření, jejichž plnění jsou schopny garantovat orgány města (za předpokladu, že i kraj bude garantovat plnění své koncepce). V samotném úvodu krajské koncepce se můžeme dočíst:

Každá koncepce se stává zbytečným textem, pokud nevznikla komunikací s lidmi, kterých se týká. Zároveň bude ale nesmírně důležité, aby po dokončení Koncepce EVVO Olomouckého kraje byla koncepce přijata Krajským úřadem jako dokument, který má své odůvodnění, a aby existovala politická vůle, personální zajištění a finanční zdroje pro realizaci akčních plánů.

Nedostatečná úroveň podpory environmentální osvěty, výchovy a vzdělávání a silná konkurence konzumní orientace se projevuje v nízké úrovni environmentálního vědomí veřejnosti a nízkým podílem na rozhodování v oblasti životního prostředí. Proto je nutná podpora environmentální osvěty, výchovy a vzdělávání zaměřená na uplatňování principů udržitelného rozvoje.

Odbor ŽP proto přizval ke spolupráci relativně početný tým lidí, jehož jednotliví členové reprezentovali určitý druh zkušeností s EVVO a určitý úhel pohledu. Každý z nich měl možnost vyjádřit svůj názor, resp. přednést vlastní návrh, v jednotlivých fázích zpracování analytické i návrhové části koncepce. Své názory pak konfrontovali na společných setkáních. Zastoupení zde měl zpracovatel i management koncepce EVVO Olomouckého kraje; z odborů MěÚ Přerov byly zastoupeny odbory ŽP, rozvoje a školství. Samosprávu reprezentovali dva místostarostové a předseda komise ŽP a zemědělství. Za pedagogickou veřejnost se na zpracování návrhu podíleli čtyři členové pracovní skupiny (po jednom zástupci MŠ, ZŠ, SŠ a Stanice zájmových činností BIOS). Z organizací neziskového sektoru se do práce zapojilo zejména Centrum pro komunitní práci, a dále pak Hnutí Duha a Moravský ornitologický spolek. Cennými podněty přispěl zástupce ORNIS Muzea Komenského (dříve Moravská ornitologická stanice).

Jak již bylo zmíněno, místní koncepce neaspiruje na stoprocentní pokrytí veškerých požadavků na EVVO v Přerově, ale soustředí se především na úlohu orgánů města v rámci systému EVVO. Z tohoto důvodu věnuje hlavní pozornost úkolům a opatřením „uvnitř“ veřejné správy, především na úrovni Městského úřadu Přerov, a komunikaci orgánů města s veřejností. Zbývajícím okruhům úkolů vyplývajícím ze Státního programu EVVO v ČR („děti, mládež a pedagogičtí a odborní pracovníci“ a „environmentální vzdělávání a osvěta v podnikové sféře“) se místní koncepce v žádném případě nevyhýbá, pouze se detailně nezabývá úlohou jednotlivých stupňů školství a druhů školských zařízení, případně podnikové sféry,

v systému EVVO. Město touto koncepcí deklaruje konkrétní aktivní podporu EVVO v přerovských školách a školských zařízeních, jakožto i v podnicích, současně však respektuje úlohu Olomouckého kraje coby garanta a koordinátora EVVO v duchu krajské koncepce.

V čem se do jisté míry místní koncepce EVVO pro město Přerov liší od koncepce Olomouckého kraje, aniž by se ovšem obě koncepce dostávaly do kolize, je obecnější pohled na samotný pojem *životní prostředí*. Nechápe životní prostředí pouze jako jeho přírodní složky – půdu, vodu, vzduch, flóru, faunu, ekosystémy atd., ale i jeho, přinejmenším materiální, složky kulturní. Smyslem EVVO je totiž přiblížit se udržitelnému rozvoji a k tomu vedou jen ta rozhodnutí, která zohledňují všechny aspekty rozvoje společnosti. Kulturní rozmanitost je stejně důležitá jako přírodní. Místní zvláštnosti vznikaly celou dobu vývoje území a jsou součástí celosvětového bohatství.

Ochrana přírodního prostředí a péče o kulturní dědictví mají k sobě, u nás i ve světě, tradičně velmi blízko. Dokladem toho je např. Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví z roku 1972 (platnost pro ČR od r.1991) či společné právní zakotvení zájmu státu (veřejného zájmu) na ochraně přírody a kulturních památek v čl. 35 Listiny základních práv a svobod. I výkon státní správy na obou úsecích, stanovený příslušnými zákony, se v ČR řídí obdobnými zásadami a v minulosti byl i uplatňován týmž resortem. Rovněž vlastní zkušenosti zpracovatele koncepce potvrzují užitečnost vzájemného propojení obou problematik a v některých konkrétních aktivitách jejich neoddělitelnost. Příkladem může být propagace programu regenerace parku Michalov a prezentace výsledků jeho naplňování, pojetí naučné vlastivědné stezky *Přerovským luhem* či připravovaného projektu *Předmostím až do pravěku* a propagace návštěvnický atraktivních místních lokalit obecně.

Návrhové období místní koncepce bylo shodně s koncepcí Olomouckého kraje stanoveno do roku 2015. S ohledem na délku návrhového období a obecně minimální zkušenosti s naplňováním strategických dokumentů tohoto druhu zůstává koncepce pro město Přerov po celou dobu své účinnosti otevřeným dokumentem připraveným reagovat na vývoj aktuálních potřeb, a to formou aktualizací a ve svých akčních plánech.

II. ANALYTICKÁ ČÁST

1. Vybrané strategické a právní dokumenty vztahující se k EVVO

1.1. Na mezinárodní úrovni

- **Agenda 21** (akční program, konference OSN o ŽP, Rio de Janeiro 1992; obsahuje podrobná doporučení, na jejichž základě bude možno zpomalit zhoršování stavu ŽP a dosáhnout udržitelného využívání přírodních zdrojů v rovnováze s potřebami budoucích generací lidské společnosti. Státy, které se k A21 přihlásily, by měly začlenit její principy do strategických dokumentů)
- **Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí – Aarhuská úmluva** (platnost OSN/ČR – 2001/2004)
- **Směrnice Rady č.90/313/EHS, o volném přístupu k informacím o životním prostředí** (1990)
- **Rozhodnutí č.1411/2001/ES Evropského Parlamentu a Rady, o Rámci Společenství pro spolupráci při prosazování udržitelného rozvoje měst** (2001)

1.2. Na úrovni České republiky

- **Listina základních práv a svobod** (usnesení předsednictva ČNR č.2/1993 Sb.)
„Článek 35
(1) Každý má právo na příznivé životní prostředí.
(2) Každý má právo na včasné a úplné informace o stavu ŽP a přírodních zdrojů.
(3) Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat ŽP, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.“
- **Zákon č.17/1992 Sb., o životním prostředí**, ve znění zákona č.123/1998Sb. a zákona č.100/2001Sb.
- **Zákon č.123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí**, ve znění zákona č.132/2000Sb., a zákona č.6/2005Sb.
- **Státní politika životního prostředí ČR (SPŽP ČR) na období 2004-2010** (usnesení vlády ČR č.235/2004 (závazné pro všechny resorty!!!), březen 2004, 56 stran)

Cíle SPŽP ČR:

- zlepšovat kvalitu ŽP;
- uplatňovat principy udržitelného rozvoje v sektorových politikách;
- zvyšování ekonomické efektivity a sociální přijatelnosti environmentálních programů a činností;
- **prohlubovat vzdělávání a osvětu všech složek obyvatelstva, zapojovat místní komunity do ochrany ŽP.**

Strukturální problémy ŽP (výběr):

- nepostačující výkon státní správy a **neuspokojivé prosazování požadavků právních předpisů v praxi;**
- **nesystémové financování** ochrany ŽP z veřejných rozpočtů;
- preference konzumního způsobu života a nízké povědomí občanů v záležitostech ŽP, **nezvyk obyvatel konstruktivně se účastnit v rozhodovacích procesech.**

Mezi nástroji realizace SPŽP ČR mj. figuruje **zvyšování povědomí veřejnosti v otázkách ŽP, environmentální vzdělávání, výchova a osvěta, Agenda 21 atd..**

OPATŘENÍ (výběr):

- **realizovat Státní program EVVO v ČR a zajistit jeho provázanost s ostatními programy;**
 - **zohlednit cíle Státního programu EVVO v právní úpravě – novela zákona č.123/1998Sb.;**
 - **ratifikovat Aarhuskou úmluvu, prosadit její uplatnění v praxi;**
 - **zavést povinné environmentální vzdělávání na základních školách;**
 - **podporovat EVVO na všech stupních škol, včetně mimoškolních aktivit, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a v hromadných sdělovacích prostředcích;**
 - **podporovat EVVO pracovníků veřejné správy, volených zastupitelů, poslanců a senátorů podle diferencovaných vzdělávacích programů;**
 - **rozvojem EVVO vč. poradenství posilovat zájem a podporu účasti občanů v rozhodovacích procesech při řešení environmentálních problémů;**
 - **podporovat EVVO podnikatelské sféry, zemědělců a zaměstnanců služeb;**
 - **podporovat EVVO nestátních neziskových organizací, podporovat činnost nestátních neziskových organizací, které zajišťují EVVO včetně poradenství a hodnotit a využívat jejich schopnosti a aktivity jako významnou veřejně prospěšnou práci;**
 - **podporovat šíření informací o**
 - **EVVO, poradenství a zacházení s informacemi**
 - **předpokladech a principech udržitelného rozvoje**
 - **právu na informace o životním prostředí**
 - **šetrném chování k přírodě a přírodním zdrojům ve všech pozitivních i negativních souvislostech**
 - **ekologickém zemědělství a souvislostech ve vztahu ke zdraví a péči o krajinu**
 - **zdravém životním stylu, možnostech ekologicky šetrné turistiky**
 - **nebezpečných látkách, zdrojích znečištění, obsahu rizikových látek ve spotřebitelských a potravinových produktech**
 - **obnovitelných zdrojích energie a úsporách energie;**
 - **vychovávat veřejnost k preventivní opatrnosti vzhledem k chemickým látkám a geneticky modifikovaným organismům;**
 - **zvýšit právní povědomí veřejnosti ve věcech ŽP včetně důvodů, příčin, následků a dalších souvislostí.**
- **Státní program EVVO v ČR** (usnesení vlády ČR č.1048/2000 jako součást implementace směrnice č.90/313/EEC, o svobodě přístupu k informacím o ŽP. Neoddělitelnou součástí je příloha **Akční plán SP EVVO v ČR** – periodicky aktualizován každé 3 roky; Akční plán **na léta 2004-2006** byl schválen usnesením vlády ČR č.991/2003 a je závazný pro všechny resorty)

Posouvá pojetí výchovně vzdělávacího procesu z roviny ekologie jako vědy o vztazích mezi organismy a prostředím do roviny environmentální, kde je nezbytné pochopit systémové souvislosti v kontextu stále se zrychlujícího antropocentrického ovlivňování přírodního prostředí.

Obsahuje východiska, komentuje současný stav, stanovuje cíle a nástroje a dále již nastiňuje potřebné **úkoly rozdělené do čtyř částí: 1. veřejná správa, 2. děti, mládež a pedagogičtí a odborní pracovníci, 3. environmentální vzdělávání a osvěta v podnikové sféře a 4. informace, osvěta a poradenství pro veřejnost.**

VEŘEJNÁ SPRÁVA (výťah z kapitoly 6)

Cíle:

- **zabezpečit odpovídající vzdělanost a informovanost zaměstnanců všech resortů a všech stupňů veřejné správy v problematice ŽP;**
- **zabezpečit ekologicky šetrné chování a postoje zaměstnanců veřejné správy během pracovního procesu (šetrnění vodou, energiemi, používání recyklovaných výrobků atd.);**

- zabezpečit systematické a účinné informování, **zapojování a aktivní ovlivňování veřejnosti** směřující k ekologicky šetrnému chování;
- zabezpečit **otevřenou spolupráci veřejné správy s dalšími subjekty**, které zabezpečují nebo mají vliv na EVVO;
- zabezpečit spolupráci se zahraničními subjekty.

Cílové skupiny:

- zaměstnanci ústředních orgánů a jimi řízených organizací,
- zaměstnanci krajských orgánů a jimi řízených organizací,
- **zaměstnanci obcí a jimi řízených organizací,**
- **členové volených zastupitelstev na všech úrovních.**

Aktivity (mj.):

- **zabezpečit provoz svých úřadů šetrný k ŽP** a šetřící přírodní zdroje (ekologicky šetrný provoz budov, motivování pracovníků k ekologicky šetrnému chování, zavádění ekomanagementu a ekoauditu);
- **na jednotlivých úrovních vytvářet systém EVVO** – ústřední, regionální, (okresní), místní, zabezpečující komplexní provázanost SP EVVO ČR.

Úkoly na místní úrovni I – v pověřených obecních úřadech:

- **vytvořit koncepci EVVO** v obci, iniciovat její začlenění do politického programu rady obce, zabezpečit její pravidelnou aktualizaci;
- **vytvořit poradní orgán** (pracovní skupiny) pro spolupráci při realizaci Státního programu EVVO v obci;
- **zabezpečit doškolování pracovníků** pro EVVO v obecním úřadě a místních institucích zabývajících se EVVO;
- **zabezpečit aktivní spolupráci mezi státní správou, samosprávou, nestátními organizacemi a institucemi včetně podnikatelských subjektů** při řešení problémů ŽP obce;
- **zabezpečit kontakty s krajskou úrovní**, výměnu zkušeností a informací;
- **vytvořit místní funkční systém EVVO;**
- **podporovat místní nestátní neziskové organizace** zabývajících se EVVO a jejich projekty;
- **hledat lokální zdroje pro financování EVVO;**
- **spolupracovat se školami** v obci, poskytovat informace, podporovat školní projekty, **zapojovat školy do obecních projektů** na zlepšení ŽP;
- iniciovat a koordinovat proces **místní Agendy 21;**
- **podporovat zapojování veřejnosti** do řešení problémů ŽP;
- **zabezpečit provoz úřadů včetně řízených organizací šetrný k ŽP a šetřit přírodní zdroje.**

- **Strategie udržitelného rozvoje České republiky** (usnesení vlády ČR č.1242/2004, prosinec 2004)

Součástí strategie:

- **Ekonomický pilíř:** posunování konkurenceschopnosti ekonomiky,
- **Environmentální pilíř:** ochrana přírody, životního prostředí, přírodních zdrojů a krajiny, environmentální limity,
- **Sociální pilíř:** posílení sociální soudržnosti a stability,
- Výzkum a vývoj, **vzdělávání,**
- Evropský a mezinárodní kontext,
- Správa věcí veřejných.

1.3. Na úrovni Olomouckého kraje

- **Koncepce EVVO Olomouckého kraje** (zpracoval Sluňákov – sdružení pro ekologickou výchovu, schváleno Radou Olomouckého kraje, srpen 2004, hlavní dokument 61 stran, úplné znění je k dispozici na internetových stránkách Olomouckého kraje)

Základní vize krajské koncepce EVVO:

Zvýšení vědomostí (ekologické gramotnosti) obyvatel Olomouckého kraje o životním prostředí se projeví širším zapojením veřejnosti do řešení ekologických problémů i do jejich předcházení, čímž dojde ke zvýšení kvality života a k postupnému snižování nákladů na ochranu životního prostředí.

Návrhová část je členěna do níže uvedených oblastí. Pro každou oblast je stanoven cílový stav do roku 2015, cílové skupiny, priority a dohromady 65 opatření, projektů a aktivit k realizaci EVVO.

- *Environmentální osvěta a přístup veřejnosti k informacím*
- *Environmentální výchova dětí a mládeže, vzdělávání pedagogických a odborných pracovníků*
 - *Mateřské školy*
 - *Základní školy*
 - *Střední školy a střední odborná učiliště*
 - *Speciální školy*
 - *Vysoké školy*
 - *Mimoškolní výchova a vzdělávání dětí a mládeže*
 - *Vzdělávání pedagogických a odborných pracovníků*
- *Environmentální vzdělávání a osvěta ve veřejné správě*
- *Environmentální vzdělávání a osvěta v podnikové sféře*
- *Environmentální vzdělávání a osvěta středisek ekologické výchovy*
- *Environmentální vzdělávání a osvěta nestátních neziskových organizací*

Na základní dokument navazuje akční plán do roku 2006 obsahující konkrétní opatření, termíny, finanční náročnost a zodpovědnost za plnění.

1.4. Na úrovni města Přerova

- **Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Mikroregionu Přerov do roku 2005** (zpracovatel VŠB TU Ostrava, schváleno Zastupitelstvem města Přerova, prosinec 2000)

I přes jisté nedostatky je tento materiál z pohledu budování systému EVVO mimořádně cenný, neboť jím nejvyšší orgán města vyslovuje podporu koordinaci a podpoře systému EVVO (jinými slovy předpokládá, že bude zpracována koncepce, vytvořen systém a tento bude následně koordinován a podporován)

Vybrané úkoly:

- **2.3.3.1 Koordinovat a podporovat systém ekologické výchovy**
Zúčastněné subjekty: Odborné školské pracoviště, školy všech úrovní, mimoškolní vzdělávací zařízení, nevládní neziskové organizace, město Přerov
- **2.3.3.2 Provéřit možnost přistoupení města Přerov k místní Agendě 21**
Zúčastněné subjekty: Centrum pro komunitní práci Střední Morava, město Přerov
- **3.1.2.2 Podporovat činnosti vedoucí k provozování stálé expozice muzea pravěku, propagovat pravěkou historii Předmostí a podporovat projekt „Tábor lovců na mamutí stezce“**
Zúčastněné subjekty: Předmostenzis, město Přerov, ZŠ Komenského

2. Základní informace o cílových skupinách EVVO v Přerově

2.1. Veřejná správa

- **Zastupitelstvo města Přerova** 35 členů
3 výbory ZM: Grantový výbor, Finanční výbor, Kontrolní výbor
- **Rada města Přerova** 11 členů
17 komisí RM :
 - **Komise životního prostředí a zemědělství**
 - **Komise volného času , sportu a kultury**
 - **Komise pro kulturní památky**
 - **Komise pro veřejný pořádek a bezpečnost**
 - Komise pro návrhy odměn
 - Komise ceny města
 - Komise pro občanské záležitosti
 - Komise sociální pomoci
 - **Komise hospodářského a územního rozvoje**
 - **Komise pro výchovu a vzdělávání**
 - Komise prevence kriminality
 - **Komise investiční**
 - Komise pro projednávání záměrů v majetkoprávních záležitostech
 - **Komise zdravotnická**
 - Komise pro hospodaření s obecními byty
 - Komise BESIP
 - **Redakční rada Přerovských listů**
- **Starosta, 3 místostarostové** (z toho 1 pro školství, životní prostředí a zemědělství)
- **Zaměstnanci Města Přerov (k 1.1.2005):**
 - počet zaměstnanců zařazených k výkonu práce na MěÚ Přerov: 328
 - z toho úředníků: 242
 - neúředníků: 86
 - počet zaměstnanců zařazených k výkonu práce na Městské policii 46
- **Městský úřad Přerov**
organizační struktura – odbor / počet pracovníků (zvýrazněny jsou klíčové odbory z hlediska komunikace s veřejností, ochrany přírodních zdrojů a s tím související správy majetku města a strategického plánování):
 - Útvar interního auditu / 1
 - **Kancelář starosty / 19**
 - Kancelář tajemníka / 13
 - Odbor kontroly / 5
 - Odbor správní / 35
 - Odbor finanční / 31
 - **Odbor rozvoje / 16**
 - **Odbor majetku města, jeho správy a provozu / 22**
 - **Stavební úřad / 20**
 - Odbor dopravy / 22
 - **Odbor životního prostředí / 12** (z toho 0,7 na EVVO)
 - **Odbor zemědělství / 8**
 - **Odbor školství, mládeže a tělovýchovy / 8**
 - Odbor sociálních služeb a zdravotnictví / 29
 - Odbor sociálních dávek / 40
 - Odbor právní / 14
 - Odbor obecní živnostenský úřad / 12

- **Zařízení města (právnícké osoby) / počet zaměstnanců:**
 - Městská knihovna / 29
 - ÚSP – denní pobyt pro mentálně postižené / 15
 - Sociální služby města Přerov / 70
 - Služby města Přerova / 105
 - Technické služby města Přerova / 178
 - Domovní správa města Přerova / 36
 - Teplo, a.s. / 93
 - Městské jesle / 13
 - Mateřské školy (viz školství)
 - Základní školy (viz školství)
 - Školská zařízení (viz školství)

2.2. Školství (aktuální údaje v lednu 2005)

▪ **Mateřské školy**

V Přerově je celkem 16 mateřských škol zřizovaných městem - z toho 11 v samotném městě, 3 v městských částech (Vinary, Čekyně, Újezdec) a 2 elokovaná pracoviště (Lověšice, Kozlovice). Dále jsou na území města 3 soukromé mateřské školy. MŠ navštěvuje celkem 1222 dětí. Působí zde 104 pedagogů.

▪ **Základní školy**

V Přerově je celkem 10 základních škol, z toho 1 soukromá, a 1 speciální škola. ZŠ navštěvuje celkem 4823 dětí. Působí zde 361 pedagogů.

▪ **Dětský domov**

Kapacita je 25 „dětí“ ve věku 3-26 let. (nyní ve věku 6-19 let), rozdělených do 3 rodinných skupin podle zákona o ústavní výchově. Děti chodí dle věku do MŠ, ZŠ, Spec.školy, SŠ, SOU. Počet pedagogických pracovníků – 9

▪ **Střední školy a učiliště**

(narozdíl od MŠ a ZŠ jde u jednotlivých subjektů u velmi rozdílné zaměření. Proto jsou uvedeny jmenovitě)

Název	Počet žáků	Počet tříd	Počet pedag.
Gymnázium J.Blahoslava,gen.Štefánika 10	371	13	27
Gymnázium J.Škody, Komenského 29	731	24	55
SOŠ,SOU elektroenergetické, n.Dr.Beneše 21	35+298	2+13	22+16
SOŠ a SOU technické,Kouřilíkova 8	60+509	3+21	25+64
Střední průmyslová škola, Havlíčkova 2	440	16	33
Obchodní akademie, Bartošova 24	356	12	32
SOŠ a SOU, Šířava 7	0+707	0+28	21+27
Střední pedagogická škola, Denisova 3	417	14	37
Střední zemědělská škola, Osmek 47	168	7	19
SOU,OU a Učiliště stavební, Hovůrkových 17	233+29	11+3	19+10
Soukromá SOŠ živnostenská, Palackého 19	199	10	22
CELKEM	4553	177	429

▪ **Vysoké školy**

V Přerově je Soukromá vyšší odborná škola živnostenská, jejímž zřizovatelem je společnost Delta Morava, s.r.o. Škola poskytuje vyšší odborné vzdělání ve třech tříletých studijních oborech (celnictví a spedice, finanční řízení, marketing) a ve dvouletém oboru veřejná správa. Studuje zde celkem 161 posluchačů ve 13 třídách.

Od školního roku 2004/2005 Vysoká škola logistiky o.p.s., která si klade za cíl rozšířit nabídku vysokoškolského vzdělávání ve studijním bakalářském programu logistika. Byly

otevřeny 3 studijní obory - dopravní logistika, logistika služeb, informační management (celkem 50 studentů).

- **Stanice zájmových činností BIOS Přerov** (zařízení Olomouckého kraje)
16 zájmových kroužků, 276 členů, 14 pedagogických pracovníků (z toho 11 externích).
Kromě toho:
 - pořádá ekologické programy pro předškoláky „Ekoklubíčko“ (8 různých témat)- výuka 2 dny v týdnu, v roce 2004 se zúčastnilo 14 MŠ
 - „Ekologický kurs“ pro 2. stupeň ZŠ – cca 20 tříd
 - soutěž „Naši přírodou“ – účast 24 škol (již 18.ročník)
 - fotosoutěže, Zlatá štika, Den Země, Den dětí, přírodovědné exkurze a letní tábor
 - garance biologických olympiád v Olomouckém kraji
 - využívá přílehlý výukový areál se 3 biotopy

Odbor životního prostředí oslovil formou jednoduchého dotazníku mateřské, základní, speciální a střední školy ve městě, dále dětský domov a BIOS. Oslovené subjekty odpovídaly na následující otázky (MŠ odpovídaly jen na otázku 6):

1	Práce s Metodickým pokynem MŠMT č.32338/2000-22 (viz průvodní dopis): (označte, prosím, písmeno označující nejužitečnější popis skutečnosti)		
a	Není nám známo, že metodický pokyn existuje		
b	Metodický pokyn máme k dispozici, ale nevyužíváme jej a ani v nejbližší době jeho využití, byť jen dílčí, nepředpokládáme		
c	S metodickým pokynem jsme se seznámili a hodláme jej v nejbližší době, přiměřeně našim možnostem, aplikovat		
d	Metodického pokynu v omezené míře využíváme už nyní		
e	Dle metodického pokynu postupujeme do značné míry už nyní		
f	Uplatňujeme vlastní koncepci EVVO, metodický pokyn nám nevyhovuje		
2	Součástí koncepce vaší školy (zařízení) je i vlastní program EVVO	ano	ne
3	Máme pedagogického pracovníka pověřeného koordinací EVVO	ano	ne
	Pokud ANO, uveďte, prosím, jméno a aprobaci		
4	Problematika EVVO je zařazována výhradně do povinných příbuzných předmětů (přírodověda, biologie apod.)	ano	ne
5	EVVO koordinovaně prolíná učebními osnovami (různými předměty), resp. je rozvíjena dalšími volitelnými předměty, kroužky, akcemi	ano	ne
6	Máme zájem v rámci koncepce EVVO spolupracovat s orgány města	ano	ne
	Pokud ANO, označte formu spolupráce, o kterou máte zájem		
a	Výměna zkušeností v rámci pravidelného setkávání pověřených pracovníků (např. koordinátorů EVVO) se zástupci města a nevládních organizací (četnost dle dohody)		
b	Spolupráce při zajišťování konkrétních jednorázových (i dlouhodobých) akcí (brigády, soutěže apod.)		
c	Předávání aktuálních informací o vývoji obecně závazných a resortních předpisů na úseku ochrany ŽP a EVVO (výběr a rozsah dle dohody), případně jiných informací – jakých?:		
d	Lektorská činnost odborných pracovníků města doplňující vaši vlastní EVVO resp. základní náplň specializovaných předmětů (téma dle dohody)		
e	Praxe studentů na půdě MěÚ se zaměřením na ochranu ŽP (týká se středních škol)		
f	Jiné:		

Mateřské školy:

V rámci koncepce EVVO mají zájem spolupracovat s orgány města všechny mateřské školy, kromě MŠ Újezdec a Čekyně. Nejčastějšími formami spolupráce byly uváděny zejména spolupráce při zajišťování konkrétních jednorázových i dlouhodobých akcí (péče o přírodu, soutěže apod.) a předávání aktuálních informací o vývoji obecně závazných a resortních předpisů na úseku ochrany ŽP a EVVO.

Základní školy:

- Dle metodického pokynu MŠMT č. 32338/2000-22 pracuje do značné míry většina základních škol ve městě, ZŠ U tenisu a Mateřídouška využívají metodického pokynu v omezené míře.
- ZŠ J.A.Komenského, Předmostí-Hranická pokyn nevyhovuje, tudíž uplatňují vlastní koncepci EVVO.
- ZŠ Máchova 3 (ZŠ pro 1.stupeň) není známo, že tento pokyn existuje, tudíž dotazník již v žádné další části nevyplnila.
- Vlastní program EVVO uplatňují ZŠ Svisle, Za mlýnem, Boženy Němcové a Předmostí, Hranická.
- Všechny základní školy mají pedagogického pracovníka pověřeného koordinací EVVO, kromě ZŠ Mateřídouška a ZŠ U tenisu.
- U všech oslovených škol prolíná problematika EVVO učebními osnovami, resp. je rozvíjena dalšími volitelnými předměty, kroužky, akcemi.
- Zájem spolupracovat s orgány města v rámci EVVO projevily všechny základní školy, mimo ZŠ Mateřídouška a ZŠ Máchova 3 (napřed se musí s problematikou seznámit).
- Největší zájem byl o spolupráci ve formě výměny zkušeností v rámci pravidelného setkávání koordinátorů EVVO se zástupci města a nevládních organizací. Zájem o další formy (spolupráce při zajišťování akcí, předávání aktuálních informací o vývoji předpisů na úseku ochrany ŽP a EVVO, lektorská činnost odborných pracovníků města) byl prakticky rovnoměrně rozdělen.

Střední školy:

- Většina jich metodický pokyn používá v omezené míře nebo dle něj již ve značné míře pracuje, škola strojní má pokyn k dispozici, ale nevyužívá jej a ani jeho využití nepředpokládá
- Vlastní program EVVO mají obě gymnázia, zemědělská škola, SOŠ a SOU Kouřilkova a SOŠ Šířava
- Pracovníci pověřeni koordinací EVVO jsou všude vyjma Střední průmyslové školy, Obchodní akademie, SOU stavební bří Hovůrkových
- Zájem o spolupráci s orgány města mají všechny oslovené školy
- Pouze do povinných předmětů je EVVO zařazována na Střední zdravotnické škole, do všech předmětů na SOŠ a SOU Kouřilkova
- V žádných předmětech EVVO není na Obchodní akademii
- Formy spolupráce: opět největší zájem o výměnu zkušeností, dále rovnoměrně zastoupeny všechny další formy
- Obchodní akademii není existence pokynu známa
- O praxe studentů na půdě MěÚ projevila zájem Obchodní akademie, zemědělská škola a pedagogická škola

Speciální školy :

Částečně postupují dle metodického programu a současně mají svou vlastní koncepci EVVO. Mají koordinátora EVVO a EVVO prolíná učebními osnovami. V rámci spolupráce mají zájem o výměnu zkušeností, spolupráci při zajišťování akcí a lektorskou činnost pracovníků města. Žádají o seznámení se pracovníka města s výukou na jejich školách.

Dětský domov :

Vyplnil dotazník pouze v otázce spolupráce při zajišťování jednotlivých akcí

Stanice zájmových činností BIOS:

Jako středisko volného času uplatňuje vlastní koncepci i vlastní program EVVO, má v pracovním úvazku místo koordinátora a má zájem o spolupráci v oblasti výměny zkušeností, pořádání konkrétních akcí a předávání aktuálních informací. V oblasti jiné uvádí zájem o problematiku handicapovaných živočichů.

2.3. Veřejnost

Počet obyvatel (k 31.12.2003)						
0 - 3 let	4 - 6 let	7 - 15 let	16 - 18 let	19 - 60 let	60 a více	CELKEM
1 574	1 196	4 671	1 861	29 351	8 658	47 311

Celkový počet domácností: cca 20 900
z toho s internetem cca 4 000
s kabelovou televizí cca 15 000
bezplatný odběr Přerovských listů 100%

Kulturní a osvětová zařízení, neziskové a zájmové organizace:

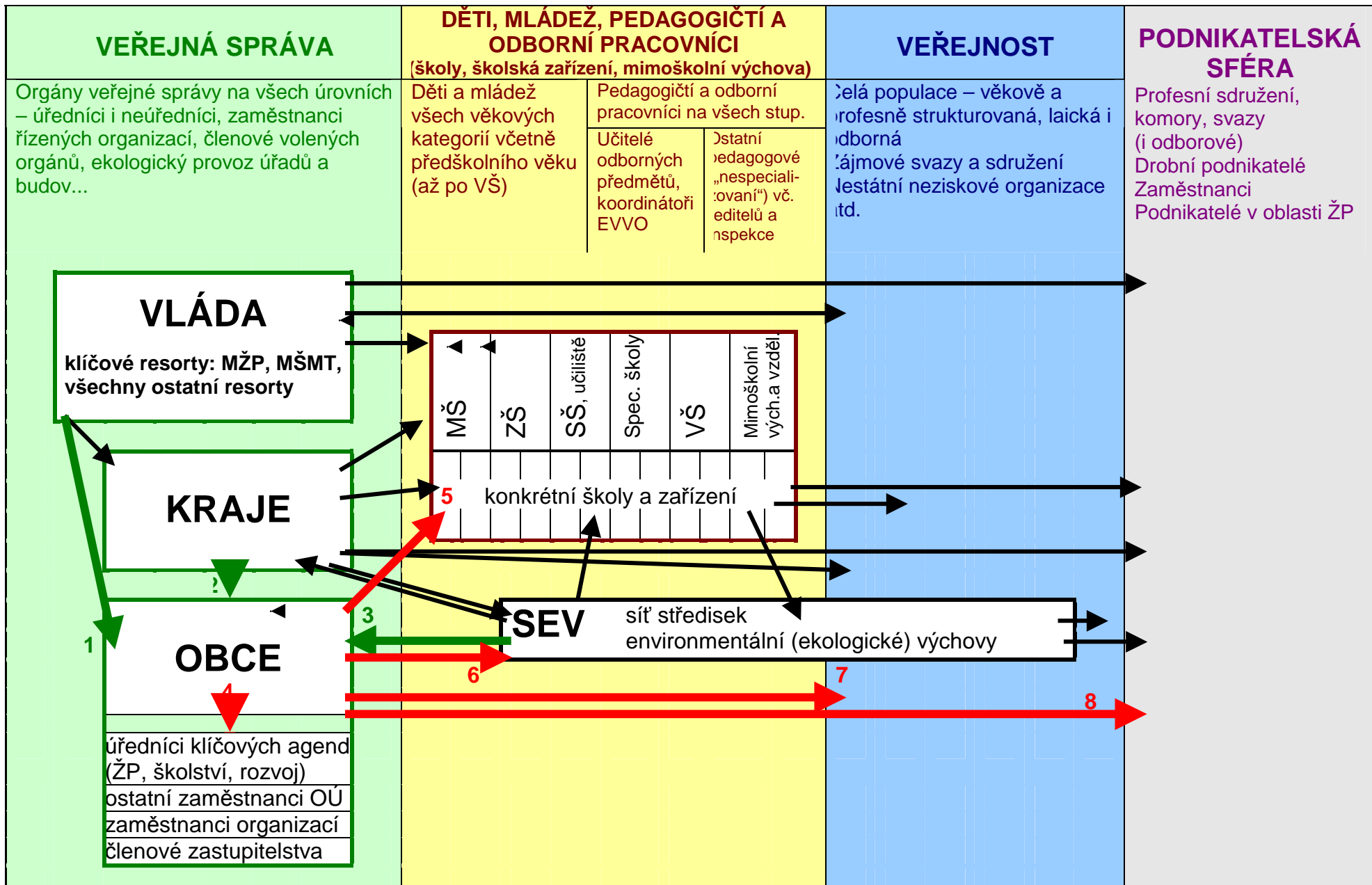
- Muzeum Komenského v Přerově, p.o. (zařízení Olomouckého kraje)
ORNIS Muzea Komenského (dříve Moravská ornitologická stanice)
(unikátní expozice „Ptáci ČR“, vernisáže, přednášky, exkurze, společný areál s biologickou stanicí)
- Městská knihovna a její pobočky (zařízení města)
- Moravský ornitologický spolek - středomoravská pobočka České společnosti ornitologické (provozuje Ekocentrum - ekoporadnu pro veřejnost, zajišťuje péči o handicapované či poraněné živočichy a nalezená opuštěná mláďata, pořádá ornitologické exkurze, Den ptactva, Vítání ptačího zpěvu. Je aktivním účastníkem řízení dle zákona o ochraně přírody a procesech EIA, spolupracuje s městem – realizace naučné stezky, práce v komisi ŽPaZ. V rámci ekocentra provozuje Česká mykologická společnost mykologickou poradnu)
- Předmostenzis Přerov
(volnočasové aktivity dětí a mládeže zaměřené na pobyt v přírodě, spolupráce s městem na projektu Předmostím až do pravěku)
- Centrum pro komunitní práci střední Morava, Přerov
(zapojování veřejnosti do rozhodování ovlivňujícího životní prostředí, spolutvůrce anket zaměřených na aktuální problémy ve městě)
- Český rybářský svaz – MO Přerov
(sdružuje 1481 členů, z toho 229 dětí do 15 let a 82 mládeže 15 – 18 let, každoroční soutěže „Zlatý háček“ a „Zlatá udice“, odborná školení, exkurze, práce v komisi ŽPaZ)
- Český svaz včelařů
(práce s mládeží, soutěž „Zlatá včela“, práce v komisi ŽPaZ)
- Českomoravská myslivecká jednota - Okresní myslivecký spolek
(v Přerově mezi mládeží není o činnost významný zájem)
- Hnutí Duha Olomouc
(aktivní účast na řízeních podle zákona o ochraně přírody, při procesech EIA, práce v komisi ŽPaZ)
- Zelená cesta naděje
(vznikla v roce 2004, zatím jen avizována činnost na úseku tvorby a ochrany ŽP)

2.4. Podnikatelská sféra

Hospodářská komora okresu Přerov - od 11. října 2000 působí jako Regionální informační místo CzechTrade (RIM CT), což umožňuje rychlejší přístup firmám v regionu střední Moravy ke službám a produktům CzechTrade. V současné době má komora celkem 229 řádných členů, z toho je 106 členů z Přerova a jeho městských částí (Dluhonice, Kozlovice, Předmostí)

U obecního živnostenského úřadu v Přerově je v současné době registrováno celkem 7687 podnikatelů, z toho 6843 fyzických osob a 844 právnických subjektů. Celkem je evidováno 3315 provozoven, z čehož 2509 je od fyzických osob a 806 právnických

3. Postavení a úloha obce v systému EVVO (zjednodušené schéma)

KOMENTÁŘ:

Předložené schéma pochopitelně nemůže postihnout veškeré vztahy, které v ideálním systému EVVO existují. **Vymezuje pouze cílové skupiny EVVO a základní subjekty**, s jejichž aktivní úlohou se počítá při vlastní realizaci koncepce (tj. budování koordinovaného systému a jeho fungování). **Jednotlivé šipky pak naznačují nejdůležitější toky informací** v rámci celkového systému EVVO. Tyto informace jsou poskytovány na základě obecně závazných předpisů (povinně) a přijatých koncepčních dokumentů (v případě obce dobrovolně). Informace mají nejrůznější formu (pravidelné zveřejňování údajů o stavu životního prostředí, zveřejňování dokumentací k posouzení vlivu na ŽP, poskytování vyžádaných informací, školení pracovníků veřejné správy, odborná příprava pedagogů, výuka žáků, osvětové kampaně vedené přes hromadně sdělovací prostředky atd.). Orientace šipek znázorňuje směr toku informací od zdroje k cíli, ve všech případech je ale **naprosto nezbytná existence zpětné vazby**, která umožní průběžně vyhodnocovat, zda informace jsou poskytovány v potřebné kvalitě, množství, srozumitelně a zda „dopadají na úrodnou půdu“ (jsou využívány).

Ze schématu je mj. patrné:

- dominantní a nezastupitelná koordinační úloha orgánů veřejné správy;
- mají-li orgány veřejné správy plnit tuto úlohu, je **nezbytné vytvoření „vnitřního“ systému EVVO v rámci veřejné správy** (orgány veřejné správy, jejich zaměstnanci, jsou sami cílovou skupinou – mají být fundovaným zdrojem informací, jsou příjemcem informací, využívají v praxi těchto informací);
- závislost místních (obecních) koncepcí na koncepci příslušného kraje – obec je jedním z nástrojů v rámci celkového systému, její koncepce krajskou koncepcí doplňuje – **nemohou fungovat nezávisle na sobě 2 systémy, krajský a místní**, koncové subjekty jsou totiž na území obce totožné (školy, občané, nevládní organizace, podnikatelé atd.);
- klíčové postavení sítě SEV při vlastní realizace koncepce EVVO

DOSAVIDNÍ KONKRÉTNÍ OBSAH „INFORMAČNÍCH TOKŮ“ A OPATŘENÍ NA ÚROVNI MĚSTA PŘEROVA:

1. **K dispozici jsou veškeré obecně závazné předpisy, usnesení vlády, směrnice příslušných ministerstev. Pracovníci odboru ŽP MěÚ se účastní odborně zaměřených seminářů a školení lektorsky zajišťovaných pracovníky ministerstva ŽP resp. Ústavu pro ekopolitiku.**
2. **K dispozici je krajská koncepce EVVO Olomouckého kraje. Zástupce odboru ŽP MěÚ Přerov byl členem pracovní skupiny při její přípravě.**
3. **Síť SEV zatím není vybudována. Odbor ŽP je informován o akcích pořádaných SEV Sluňákov (oddělení odboru ŽP Magistrátu města Olomouce).**
4. **V budovách MěÚ bylo zavedeno oddělené shromažďování odpadů.**
5. **Soutěže pro děti (výtvarné se zaměřením na ŽP, ve sběru monočlánků), zavedení separovaného sběru ve školách, informační materiály (k naučné stezce, separaci odpadu, chráněným územím, Michalovu, Evropskému dni bez aut), nepravidelná přednášková činnost pro děti a studenty, konzultační činnost (SOČ, seminární práce), praxe studentů; byl proveden průzkum zájmu škol o spolupráci.**
6. **Minimální.**
7. **Poskytování informací podle zákona, zveřejňování a účast na projednávání dokumentace EIA, zveřejňování výroční zprávy o činnosti na úseku ŽP, osvěta k třídění odpadů, články v Přerovských listech, zapojení do akcí k Evropskému dni bez aut, spolupráce s BIOS na akcích ke Dni Země, veřejné ankety k vybraným investičním záměrům, realizace naučné stezky, výroba propagačních materiálů – stezka, Michalov, beseda se seniory, dotační podpora neziskových nestátních organizací (MOS, ČRS).**
8. **Písemné upozornění na změny zákonů a z toho vyplývající změny povinností právnických osob a podnikatelů na úseku odpadového hospodářství a ochrany ovzduší.**

4. SWOT analýza EVVO pro město Přerov

SILNÉ STRÁNKY (S)	SLABÉ STRÁNKY (W)
1. atraktivní lokality v příjemné docházkové vzdálenosti od centra (park Michalov, Laguny, NPR Žebračka, městská památková zóna; v severní části – přírodní památka Čekyňský (Popovický) kopec, Knežlíkovy sady, naleziště „lovce mamutů“); blízkost atraktivních měst (Olomouc, Kroměříž, Prostějov) 2. Muzeum Komenského v přerovském zámku v MPZ, jeho součást, ORNIS (ornitologická stanice), a BIOS přímo v Přerově, společný přírodní areál v blízkosti naučné vlastivědné stezky Přerovským luhem 3. město má k dispozici vlastní informační systém (www stránky, Přerovské listy, Městské informační centrum, plakátovací plochy, reklamní plochy mobiliáře), má zkušenosti s publikační činností, je spoluvlastníkem Kabelové televize (ta je EVVO nakloněna) 4. dlouhodobě aktivní Moravský ornitologický spolek, Hnutí DUHA ve správních řízeních, poradenství; tradičně nadprůměrné ornitologické povědomí občanů	1. neexistuje specializované centrum poskytující komplexní environmentální informační servis občanům a podnikatelské veřejnosti, není nastavena spolupráce a komunikace mezi zainteresovanými skupinami v EVVO, roztržitost akcí 2. druhořadost, formálnost EVVO na školách – podceňování kvalifikace pedagogů, malý tlak zřizovatele na ředitele jednotlivých škol v oblasti uplatňování EVVO v praxi a neexistující jednotné požadavky (souvisí i s administrativním zahlcením ředitelů škol) 3. EVVO je úředníky, učiteli chápáno jako úkol pro úředníky specialisty, učitele speciálních předmětů; nízká environmentální gramotnost pracovníků MěÚ i pedagogů (nespecialistů) – úředníci, pedagogové nejdou příkladem – vědomostmi, občanským přístupem (občanům, žákům)
5. propracovaná, schválená koncepce EVVO Olomouckého kraje; podpora místní EVVO krajským úřadem (spolupráce na místní koncepci) 6. politická podpora EVVO v rámci MěÚ (zakotvení ve strategickém plánu rozvoje města, 0,7 úvazku v rámci odboru ŽP na EVVO, podpora zpracování místní koncepce, financování obnovy kulturních památek města i jiných vlastníků, financování dílčích projektů – naučné stezky, školní soutěže) 7. Přerov je zapojen do systému EKOKOM (třídění odpadu) a má výsledky (v rámci kraje nadprůměrná úroveň separace) 8. pozitivní vztah města i ostatních vlastníků ke kulturním památkám a k jejich obnově; dobrý stavebně technický stav kulturních památek na území města 9. zpracovávají se místní koncepce odpadového hospodářství a zlepšování kvality ovzduší, které akcentují význam EVVO 10. zkušenosti a profesionálně zdatní ředitelé většiny školských zařízení, kteří mají značnou rozhodovací samostatnost v rámci právní subjektivity 11. Metodický pokyn MŠMT č.j. 32338/2001-22 k environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě ve školách a školských zařízeních využívají téměř všechny základní školy a většina středních škol (ovšem v různé míře) 12. zkušenosti s projednáváním některých záměrů s veřejností (např. regenerace Michalova, Předmostí) 13. poptávka studentů středních a vysokých škol po praxi na MěÚ ve veřejné správě na úseku ŽP, zájem o témata na studentské práce	4. malá občanská angažovanost. Mezi veřejností přetrvává postoj „já nic nezměním, musí to udělat ti nahoře“, v horším případě lidé vědomě upřednostňují konzumní způsob života. Relativně malý počet env. neziskových organizací ve městě, resp. sdružují malý počet aktivních členů. Nízký zájem o účast na rozhodovacích procesech 5. ORNIS a BIOS téměř nespolupracují, obě dělají EVVO mnohem méně, než by mohly 6. ve městě neexistuje stanice pro handicapované živočichy (záchranná ani záchytná) 7. město Přerov není zapojeno do místní Agendy 21 – oficiálně nedeclaruje svůj zájem o spoluúčasť veřejnosti na důležitých rozhodovacích procesech 8. malá podpora neziskovým env. organizacím ze strany města 9. koncepční materiály na úrovni města nejsou vzájemně provázané (není, kdo by to systematicky sledoval, hlídal) – nesledují jednotnou strategii 10. neexistuje systematická spolupráce města se subjekty v oblasti cestovního ruchu a propagace kulturního a přírodního dědictví na území města obecně 11. útlum činnosti ekocentra MOS 12. neinformovanost podnikatelské veřejnosti o smyslu EVVO 13. slabé zapojení škol do grantových programů (pasivní přístup k získávání prostředků z jiných zdrojů než od zřizovatele). Neúčelné čerpání veřejných prostředků na bezobsažné „osvětové a didaktické“ materiály, úroveň školení a lektorů neodpovídá požadované ceně 14. nedostatečná vlastní publikační a propagační činnost města (publikace, www stránky atd.) týkající se stavu životního prostředí, přírodních a kulturních hodnot a péče o ně

PŘÍLEŽITOSTI (O)	HROZBY (T)
1. vytvoření SEV (střediska ekologické výchovy) napojeného na Národní síť středisek EVVO 2. rozvoj spolupráce BIOS, ORNIS, města, kraje – možný zdroj kvalitních vzdělávacích programů pro děti a mládež, metodická pomoc pedagogům, environmentální (i právní) servis veřejnosti (BIOS a ORNIS financované krajem, ale obě jsou ve městě) 3. členství ČR v EU – finanční podpora projektů EVVO z různých zdrojů; EVVO je akcentována v mezinárodních a ústředních koncepčních dokumentech 4. vytvoření poradního orgánu pro EVVO na úrovni města (komise RM), reagujícího na aktuální potřeby v EVVO a dávajícího větší váhu rozhodování v EVVO 5. rámcové výchovně vzdělávací programy škol – provázanost předmětů, spolu s pokynem MŠMT umožňuje systematické začlenění EVVO podle místních podmínek. Zástupci zřizovatele, rodičů a pedagogů v radách škol, které plní kontrolní funkci nad výchovně vzdělávacím programem – možnost navození systémové spolupráce mezi městem a školami. Podobně na úrovni mateřských škol. Síť ZŠ a MŠ zabývajících se EVVO. Využití projektu M.R.K.E.V. (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy, Pavučina); registru koordinátorů EVVO (informace o EVVO z Kraje) 6. využití zkušeností jiných měst, spolupráce s nimi (místní Agenda 21, projekt Zdravé město, Evropský týden mobility, Den Země, Den evropského dědictví, propagace turisticky atraktivních přírodních a kulturních hodnot, Jantarová stezka ap.) 7. cílenější využití informačních médií (lokální tisk, internet, KTV) 8. město je tradičně průmyslové, aktivní zájem průmyslových závodů být vnímán jako environmentálně odpovědný podnik (Precheza, Dalkia) 9. bližší spolupráce se středními, vyššími a vysokými školami (blízkost University Palackého) při volbě témat studentských prací a náplně praxe 10. příprava lokální konference EVVO pro organizace zabývajících se EVVO 11. živé vzpomínky na povodeň, příležitost k demonstraci přírodních zákonitostí (ekologie sensu lato)	1. formálnost samotné EVVO a konkrétních akcí a materiálů povede k vnímání „udržitelného rozvoje“ jako sice frekventované, ale bezobsažné fráze (někdy „méně znamená více“). Presentace problematiky EVVO často příliš teoretická – bez konkrétního srozumitelného a atraktivního obsahu (EVVO „za každou cenu“). Nedostatečně vysvětlený smysl jinak dobře míněných hromadně organizovaných akcí, soutěží (sběr baterií, PET vršků) 2. obecně nedostatek financí ve školství (financování normováno na počty žáků, pokles úvazků ve školách) a kultuře 3. nekonceptnost EVVO (už „shora“) ve školství, nezávaznost metodického pokynu MŠMT k EVVO, nekoordinovanost vzdělávacích a osvětových aktivit, roztržitost nabídky akcí pro pedagogy i pro žáky, duplicitní kroužky 4. změna politiky ŽP (na úrovni státu, kraje, města) – jednostranné preferování ekonomického pilíře bude odrážet upřednostňování konzumního způsobu života většinou populace (voličů), snížení přidělu veřejných prostředků do EVVO 5. nedostatek odborníků pro EVVO (profesionálních i dobrovolných) v jednotlivých cílových skupinách (veřejná správa, školství, veřejnost, neziskový sektor, podnikatelská veřejnost) a na jednotlivých úrovních (stát, kraj, město) 6. nedůslednost v uplatňování environ. právních norem ze strany veřejné správy, formální politická podpora EVVO 7. EVVO není pro občany atraktivní ve srovnání s jinými možnostmi využití volného času. 8. nezájem organizací o spolupráci v oblasti EVVO (necítí potřebu aktivně si vyměňovat zkušenosti, společně uspokojovat poptávku) 9. obtížná komunikace s podnikatelskou veřejností – nemají zástupce, který by je reprezentoval; zejména drobní podnikatelé jsou navíc zahlceni a znechuceni složitou „ekologickou“ legislativou 10. riziko povodně (např. zaplavení BIOS, ORNIS) 11. neexistuje ucelená koncepce péče o kulturní dědictví, konzervativní přístup památkové péče, památky nejsou chápány jako nedílná součást životního prostředí (přírodního a kulturního dědictví) 12. činnost některých ekologických aktivistů má opačný účinek – negativní postoj veřejnosti k některým „zviditelňovacím“ aktivitám – nezájem o ŽP 13. poměrně vysoká koncentrace průmyslu ve městě

III. NÁVRHOVÁ ČÁST

1. Struktura návrhové části

V úvodu návrhové části je formulována základní vize místní koncepce EVVO pro město Přerov. Vize je zde chápána jako ideální cílový stav, bez ohledu na délku návrhového období.

Následuje kapitola obsahující strategické cíle, priority a opatření v hlavních oblastech EVVO. S ohledem na výsledek SWOT analýzy a reálné možnosti a kompetence orgánů města je tato část rozpracována pro čtyři oblasti: 1. veřejná správa, 2. školství, 3. veřejnost a 4. středisko environmentální výchovy (SEV). *(Poznámka: krajská koncepce má podobně rozpracováno šest hlavních oblastí, školství má dalších sedm podoblastí.)*

Strategické cíle jsou stanoveny jako reálné s ohledem na návrhové období koncepce, ovšem s tím, že jejich dosažení je podmíněno současným plněním koncepce kraje. To platí zejména v případě oblasti školství, kde město neplní úlohu garanta EVVO pedagogů ani žáků. Priority pro jednotlivé oblasti vycházejí ze slabých stránek SWOT analýzy (uvedeno vždy v závorce) a odpovídají reálným možnostem města (v případě SEV ve spolupráci s ORNIS a BIOS, které se na přípravě koncepce podílely). Navržená opatření k dosažení stanovených cílů vesměs využívají dalších zdrojů zjištěných SWOT analýzou. V některých případech jde již o konkrétní projekty a aktivity, jindy o vymezení okruhu činností, které budou dále upřesněny v akčních plánech v průběhu příštích deseti let.

Závěrečná kapitola návrhové části popisuje organizační zajištění koncepce, monitoring jejího plnění a způsob finančního zajištění.

2. Základní vize místní koncepce EVVO

Díky důsledně a systematicky prováděné EVVO většina občanů Přerova ví, proč potřebuje kvalitní životní prostředí a co ho poškozují nebo může poškodit. Jeho ochranu lidé chápou jako svůj existenční zájem (ne jako hobby). Vědí, jak se na ochraně životního prostředí podílet, rozhodovat o něm, a mají k tomu v orgánech města vstřícného a kvalifikovaného partnera.

Pro srovnání si připomeňme základní vizi koncepce Olomouckého kraje:

Zvýšení vědomostí (ekologické gramotnosti) obyvatel Olomouckého kraje o životním prostředí se projeví širším zapojením veřejnosti do řešení ekologických problémů i do jejich předcházení, čímž dojde ke zvýšení kvality života a k postupnému snižování nákladů na ochranu životního prostředí.

3. Strategické cíle, priority, opatření

3.1. Veřejná správa

3.1.1. Strategický cíl do roku 2015

Orgány města Přerova aktivně, otevřeně a kvalifikovaně komunikují s občany a dalšími subjekty o aktuálních problémech životního prostředí ve městě a o záměrech, které mohou ovlivnit kvalitu jeho složek. Koncepční materiály města jsou zpracovány a realizovány v souladu s principy udržitelného rozvoje. Provoz veškerých budov a zařízení města odpovídá požadavkům environmentálních norem. Každý zaměstnanec města je, přiměřeně svému pracovnímu zařazení, environmentálně vzdělán a při výkonu své práce, jakož i v běžném občanském životě, se většina z nich chová v souladu s principy udržitelného rozvoje.

3.1.2. Priority

- **Environmentální gramotnost všech zaměstnanců města a členů zastupitelstva, přiměřeně jejich funkci a pracovnímu zařazení** (W3,9)
- **Zavedení místní Agendy 21; schopnost a ochota orgánů města ji uplatňovat** (W3,7,8,9)

3.1.3. Opatření, aktivity:

1. **V organizačním řádu MěÚ vymezit kompetence odboru ŽP na úseku koordinace EVVO** uvnitř MěÚ (rozpracovat do pracovní náplně koordinátora EVVO)
2. **Zajistit trvalé vzdělávání koordinátora EVVO** (semináře, konference, stáže, reciproční pobyty atd.)
3. **Zpracovat systematické environmentální vzdělávání do individuálních plánů průběžného vzdělávání úředníků** vykonávajících veřejnou správu zejména na úseku ochrany životního prostředí, památkové péče, zemědělství, dopravy, energetiky, výstavby, územního plánování, rozvoje a investic, přestupků, správy majetku
4. **Zajistit základní environmentální vzdělávání všech zaměstnanců města, vč. městské policie, a představitelů samosprávy** (smysl environmentálních právních norem a negativní dopad jejich nedůsledného uplatňování, principy udržitelného rozvoje, pravidla environmentálně šetrného chování, strategické plánování, komunikace s veřejností vč. způsobu poskytování informací)
5. **Formální přistoupení města k Agendě 21** (usnesením zastupitelstva) a **přijetí zásad** pro její uplatňování (přijetí principů udržitelného rozvoje do politiky místní správy)
6. **Zpracovat zásady pro uplatňování místní Agendy 21 a principů udržitelného rozvoje do systému závazných vnitřních předpisů** (organizační řád, kompetence odborů a komisí, etický kodex, vnitřní směrnice), zejména upravit proces projednávání důležitých záměrů a rozvojových a koncepčních dokumentů – systematická podpora účasti veřejnosti na projednávání, uplatňování environmentálních přístupů
7. **Vypracovat a realizovat projekt „ekologizace“ městského úřadu** a zařízení města (právnických osob) – šetření vodou, energiemi, předcházení vzniku a třídění odpadů,

využívání recyklovaných výrobků a ekologicky šetrných výrobků a technologií, používání výrobků Fair Trade atd., a to nejen při provozu budov, ale i při přípravě a realizaci nových investic, údržbě veřejných prostranství a pod.

8. **Zřídit komisi Rady města Přerova pro udržitelný rozvoj a EVVO**, složenou z odborníků zastupujících subjekty aktivně působící v oblasti EVVO, včetně škol, školských zařízení, městského úřadu a politických představitelů, jejímž úkolem bude koordinace plnění místní koncepce EVVO, analyzování potřeb aktualizace koncepce, reagování na aktuální potřeby

3.2. Školství

3.2.1. Strategický cíl do roku 2015

EVVO je na všech stupních přerovských škol soustavným koordinovaným procesem postupujícím celým učebním plánem. Výchova k ohleduplnosti vůči životnímu prostředí a míra předávání teoretických a praktických poznatků je vyvážená, přiměřeně věku dětí (studentů). Vysoký důraz je kladen na přímý kontakt s přírodou a dochovanými místními přírodními a kulturními hodnotami. Všichni pedagogové jsou environmentálně gramotní, což je základ pro uplatňování EVVO i v „nebiologických“ předmětech. Učitelé jdou svým občanským postojem vůči životnímu prostředí příkladem svým žákům. Provoz škol odpovídá požadavkům environmentálních norem.

3.2.2. Priority

- **Město podporuje projekty EVVO na školách** (W2,3,13)
- **Město se vlastními aktivitami podílí na EVVO ve školách** (W2,3)

3.2.3. Opatření, aktivity:

9. Využít vlivu města jako zřizovatele při **motivování ředitelů MŠ a ZŠ k zajišťování systematické EVVO na školách**; předávat ředitelům škol na pravidelných poradách informace o smyslu a aktuálních možnostech EVVO
10. Využít vlivu města jako vlastníka budov a zřizovatele při **motivování ředitelů MŠ a ZŠ k zajišťování ekologicky šetrného provozu škol a pomoc při jeho zajišťování** – šetření vodou, energiemi, předcházení vzniku a třídění odpadů, využívání recyklovaných výrobků a ekologicky šetrných výrobků (čisticích prostředků, kancelářských potřeb aj.), využívání školních pozemků k prezentaci šetrných způsobů hospodaření atd.
11. **Zajišťovat pravidelný informační servis koordinátorům EVVO na školách**, a to koordinovaně (doplňkově nikoliv duplicitně) s krajem resp. SEV. Být v kontaktu s koordinátory EVVO, zjišťovat jejich potřeby, aktivně propagovat nabídky vzdělávacích programů pro pedagogy i žáky (nabízených i mimopřerovskými subjekty např. Sdružení lesních pedagogů Hranice, Sluňákov Olomouc), akcí, projektů, pomůcek; pomáhat jim při výměně zkušeností
12. **Poskytovat odbornou, metodickou i finanční podporu projektům EVVO na školách** a školských zařízeních, zejména těm, které preferují multidisciplinární pojetí EVVO (prolínání do „nebiologických“ předmětů) a přímý kontakt dětí a mládeže s prostředím (pomoc při zajišťování grantů, podpora v rámci grantového programu

města, spolupráce při organizačním zajišťování, poskytnutí pozemků a materiálního zabezpečení, pomoc při úpravě a využití školních pozemků)

13. Vlastní aktivity města

- vybudovat vlastivědnou naučnou stezku „Předmostím až do pravěku“ a spravovat ji pro potřeby alternativní a doplňkové výuky (vč. spolupráce se ZŠ J.A.Komenského na správě školní naučné stezky)
- zapojovat školy (přiměřeně stupni – MŠ, ZŠ, SŠ) do celonárodních akcí, jichž se město zúčastňuje (např. Den Země, Evropský den bez aut, Den evropského dědictví atd.)
- zpracovat nabídku možností školních exkurzí (naučné stezky, Michalov, muzeum, ČOV, teplárna, skládka a dotřídňovací linka atd.)
- zapojovat školy (vč. dětí a rodičovské veřejnosti) do projednávání záměrů majících bezprostřední vliv na jejich činnost a životní prostředí v jejich okolí – „např. formou dětských sněmů“ – pracovat s jejich náměty a připomínkami
- nabízet školám (přiměřeně stupni) možnost prakticky seznámit děti a mládež s veřejnou správou na úseku tvorby a ochrany ŽP v širším slova smyslu (územní plánování, tvorba rozvojových dokumentů, ochrana přírodních zdrojů, ochrana veřejného pořádku, památková péče, péče o veřejná prostranství) a to formou přednášek, exkurzí, studentských praxí
- organizovat (resp. spolupracovat při organizaci se SEV) osvětové kampaně (třídění odpadů, péče o veřejnou zeleň ap.)

14. Zařadit informace pro školy na zvláštní www-stránky města týkající se EVVO, vč. informací o záměrech města, aktuálním stavu a problémech ŽP, a to v přiměřené (srozumitelné, využitelné) formě

(pozn. opatření 11-14 se netýká jen subjektů, jichž je město zřizovatelem)

3.3. Veřejnost

3.3.1. Strategický cíl do roku 2015

Široká přerovská veřejnost má trvale k dispozici přehledný systém aktuálních a srozumitelných informací o stavu životního prostředí, o záměrech, které mohou mít vliv na jeho kvalitu ve městě a o platných environmentálních právních normách. Občané, podnikatelé a právnické osoby jsou motivováni k šetrnému chování k přírodě a ostatním složkám ŽP, mají zájem o účast na rozhodování o důležitých otázkách majících vliv na kvalitu ŽP a zachování přírodních a kulturních hodnot pro další generaci a město jejich zájem podporuje. Vědí, kdy a jak se mohou do procesu rozhodování zapojit.

NABÍZET ŘEŠENÍ (ALE NEVNUCOVAT), ARGUMENTOVAT (ALE NEZASTRAŠOVAT)

(z Koncepce EVVO Olomouckého kraje)

3.3.2. Priority

- **Kvalitní environmentální informační servis pro občany, podnikatele a veškeré další ziskové i neziskové subjekty. Informace jsou snadno a permanentně dostupné, jsou poskytovány koordinovaně (W1,4,12,14)**

- **Uplatňování místní Agendy 21 – probíhá „partnerská“ komunikace mezi orgány města a dalšími subjekty aktivními na území města** (W4,7,8)
- **Propagace místních přírodních a kulturních hodnot jako základní předpoklad pro vytváření kladného vztahu veřejnosti k životnímu prostředí města** (W1,10,14)

3.3.3. Opatření, aktivity:

- Vytvořit a provozovat environmentálně informační systém města** pro veřejnost (koordinovaně s krajem, SEV a dalšími infocentry na území města i kraje). Ze systému bude zřejmé – které informace zveřejňovat (aktuální stav a problémy ŽP města, platné předpisy a jejich aktuální novely, místní přírodní a památkové hodnoty, informace o dotacích, nabídka projektů, důležitá správní řízení, projednávané záměry, odpovědné orgány atd.), jakými médii (www stránky, Přerovské listy, Kabelová televize, regionální tisk, jednorázové tiskoviny), jakou formou a v jakém rozsahu (dle cílové skupiny – široká veřejnost, školy, podnikatelé), jak často aktualizovat informace, kdo je za informační servis zodpovědný (odbor ŽP, správce www stránek. MIC, SEV) atd.
 - vydat **praktickou příručku „Jak chránit životní prostředí v Přerově“** (situace, kontakty, jak se zapojovat do projednávání, ekologické vedení domácnosti)
 - **v rámci www stránek města vytvořit zvláštní environmentální stránku**
 - každoročně vydat **ročenku „Informace o životním prostředí v Přerově“**
 - zveřejňovat **seznam podniků**, které vyrábějí nebo uvádějí na trh ekologicky šetrné výrobky, investují do environmentálních opatření ve výrobě a provozu, certifikují své provozy dle ISO, finančně podporují EVVO, umožňují exkurze veřejnosti, pravidelně informují o svém vlivu na ŽP
 - v Přerovských listech zavést pravidelnou rubriku o ŽP
- Podporovat vznik a činnost občanských sdružení a neziskových subjektů** aktivních v oblasti ochrany ŽP, EVVO, památkové péče, zachování pozitivních tradic a zvyků, propagace turistiky, zejména pak subjektů pracujících s mládeží a poskytujících informace a poradenství veřejnosti v těchto oblastech (poskytovat jim informace o dotačních programech, podpora v rámci grantového programu města, spolupráce na pořádání akcí – Den Země, Den bez aut, Den zdraví, soutěže ap.)
- Diskutovat s veřejností důležité rozvojové a investiční záměry** mající vliv na kvalitu ŽP a vzhled města – diskuze se neomezuje pouze na záměry podléhající EIA a na subjekty aktivní v EVVO, neprobíhají pouze jako jednorázové akce. Subjekty reprezentující určitý skupinový názor a ochotné komunikovat jsou městem k diskusi povzbuzovány
- Spolupracovat s městy uplatňujícími místní Agendu 21** a zapojenými v síti zdravých měst – výměna zkušeností se zapojováním veřejnosti do plánovacích procesů, s realizací konkrétních projektů, spolupráce na společných projektech – uplatňování získaných zkušeností v postupech města
- Vést systematickou osvětu vycházející z environmentálních a rozvojových koncepčních dokumentů** města a kraje
 - předcházení vzniku, třídění a využívání odpadů
 - předcházení znečištění ovzduší
 - ochrana krajiny – env. přínos podnikatelského využití průmyslových areálů oproti stavbám „na zelené louce“, obhospodařování zemědělské krajiny a ÚSES
- Zpřístupnit místní přírodně a kulturně zajímavé lokality a objekty, zajistit jejich dostatečnou propagaci** jakožto důležitého dědictví společnosti (v místním

informačním systému i v rámci celostátních a krajských materiálů – odborný tisk, propagace turistického ruchu), podporovat jejich využití při veřejných osvětových a kulturních akcích, spolupracovat přitom s jinými subjekty

3.4. Středisko environmentální výchovy

3.4.1. Strategický cíl do roku 2015

V Přerově pracuje nejméně jedno středisko environmentální (ekologické) výchovy – SEV provázané s krajským SEV a dalšími informačními a poradenskými centry ve městě. SEV díky svému zázemí a odbornosti svých pracovníků za podpory města nabízí školám a zájmovým kolektivům speciální výukové programy i jednorázové environmentálně zaměřené akce. Dále poskytuje nebo zprostředkovává občanům, podnikatelům a organizacím informace z oblasti EVVO (environmentálně šetrné technologie a výroby, ekologizace provozů, právní normy, praktická ochrana přírody, nabídky akcí, možnosti dotací, kontakty atd.). Umožňuje výměnu zkušeností subjektům zapojeným do EVVO. Služby SEV jsou pro školy a veřejnost snadno dostupné.

3.4.2. Priority

- **Vybudování a trvalá činnost SEV v rámci ORNIS a Stanice zájmových činností BIOS jakožto základního článku krajské sítě SEV v přerovském (mikro)regionu** (W1,5)
- **Trvalá podpora činnosti středisek plnicích na území města částečně funkci SEV nebo doplňkovou funkci k síti SEV** (W1,6,11)

3.4.3. Opatření, aktivity:

21. **Spolupracovat s krajem, BIOS a ORNIS na vybudování střediska environmentální výchovy** (spoluúčast na zpracování projektu, úprava pozemků atd.). SEV nabízí školní ekologické výukové programy a metodickou pomoc pedagogům a další služby veřejnosti, přitom plně využívá kvalitního materiálního a personálního zázemí a atraktivity okolního prostředí
22. **Iniciovat a podílet se na vybudování záchytné stanice pro handicapovaná zvířata**, nejlépe v rámci SEV v areálu BIOS a ORNIS
23. **Trvale podporovat činnost SEV**, včetně stanice pro handicapovaná zvířata (finanční příspěvek na provoz, propagace, organizační spolupráce na jednotlivých akcích)
24. **Městské informační centrum** využít v rámci environmentálně informačního systému města k poskytování informací o atraktivních lokalitách, možnostech exkurzí, o existenci a náplni činnosti dalších informačních a poradenských center, o jednorázových akcích (spolu)pořádaných městem pro veřejnost, o důležitých projednávaných záměrech atd.
25. **Podporovat činnost center** poskytujících environmentální informační servis (právní poradenství, o projektech, o dotacích atd.) pro podnikatelskou, pedagogickou a občanskou veřejnost) a center nabízejících výchovně-vzdělávací programy a pobyty zaměřené na EVVO – pomoc města při zajišťování prostor pro činnost, při vyřizování grantů, vlastní finanční podpora města

4. Organizační a finanční zajištění místní koncepce EVVO

4.1. Organizační zajištění

Zastupitelstvo města Přerova (Zastupitelstvo)

- schvaluje místní koncepci EVVO (MKEVVO) a její aktualizace
- řídí se schválenou MKEVVO při přijímání vlastních usnesení, zejména při schvalování rozvojových dokumentů a záměrů města
- schvaluje rozpočet města vč. využití finančních prostředků města na realizaci MKEVVO a akčního plánu (nejde-li o kompetenci Rady), a to v rámci provozních rozpočtů odborů MěÚ, příspěvků na provoz příspěvkových organizací, grantového programu a přímých dotací neziskovým organizacím
- ukládá další úkoly Radě, případně výborům Zastupitelstva v souladu s MKEVVO

Rada města Přerova (Rada)

- předkládá Zastupitelstvu ke schválení návrh MKEVVO a její aktualizace
- schvaluje akční plány MKEVVO a jejich aktualizace. **První akční plán bude zpracován na období 2006-2008**
- zřizuje komise a odbory MěÚ a stanovuje jejich pravomoci v souladu s MKEVVO
- jedenkrát ročně projednává zprávy o plnění akčního programu MKEVVO
- řídí se schválenou MKEVVO a akčním plánem při přijímání vlastních usnesení v rozsahu svých kompetencí
- ukládá další úkoly odborům MěÚ a komisím Rady v souladu s místní koncepcí EVVO a akčním plánem

Komise Rady města Přerova pro udržitelný rozvoj a EVVO (Komise)

(poznámka: stanovení pravomocí (i názvů) odborů a komisí je v kompetenci Rady města Přerova)

Komise bude svým personálním složením reprezentovat vyvážené spektrum skupinových zájmů na úseku EVVO ve městě. Své zastoupení zde bude mít politická reprezentace, MěÚ (zejména resorty ŽP, školství a rozvoje), KÚOK, odborná pedagogická veřejnost (mateřské, základní a střední školství), další školská a osvětová zařízení, neziskové organizace, SEV. Komise

- monitoruje a vyhodnocuje plnění akčních plánů EVVO a aktuální potřeby EVVO ve městě (podněty laické i odborné veřejnosti)
- předkládá Radě k projednání návrhy aktualizací MKEVVO a zprávy o plnění akčních plánů MKEVVO
- předkládá Radě ke schválení návrhy akčních plánů MKEVVO a jejich aktualizací
- předkládá Radě další návrhy sledující plnění dílčích opatření EVVO a reagující na aktuální potřeby EVVO ve městě
- spolupracuje s koordinátorem EVVO MěÚ při koordinaci plnění akčních plánů MKEVVO
- vyjadřuje se k návrhům rozvojových dokumentů a záměrů města z hlediska souladu s MKEVVO a zásadami udržitelného rozvoje
- vyjadřuje se k žádostem o přiznání dotace města na činnost a projekty v oblasti EVVO

Do zřízení komise její funkci dočasně plní pracovní skupina pro zpracování MKEVVO. Předlohy pro jednání orgánů města zpracovává odbor životního prostředí a předkládá příslušný místostarosta.

Městský úřad Přerov (MěÚ)

Všechny odbory MěÚ plní své úkoly ve vztahu k EVVO v rámci svých kompetencí stanovených organizačním řádem, případně dalšími vnitřními předpisy MěÚ (zejména při zpracovávání a projednávání rozvojových dokumentů a záměrů, při komunikaci s veřejností, při „ekologizaci“ provozu úřadu, při poskytování součinnosti komisím a koordinátorovi EVVO, při organizování vzdělávání zaměstnanců atd.). Specifické úkoly pak plní odbor životního prostředí (dále viz koordinátor EVVO MěÚ) a odbor školství, mládeže a tělovýchovy, který ve spolupráci s koordinátorem EVVO MěÚ projednává a prosazuje opatření týkající se škol, jichž je město zřizovatelem.

Koordinátor EVVO MěÚ

Pracovník odboru životního prostředí (optimálně na plný pracovní úvazek), který

- zpracovává podklady pro jednání Komise
- ve spolupráci s Komisí zpracovává předlohy pro jednání Rady
- koordinuje plnění úkolů MKEVVO a akčních plánů uvnitř MěÚ
- provádí vlastní monitoring a společně s Komisí vyhodnocení jeho výsledků
- plní vlastní úkoly vyplývající z akčních plánů (realizace konkrétních projektů města, komunikace a spolupráce s ostatními subjekty EVVO)
- vede aktuální databázi subjektů zabývajících se EVVO ve městě, resp. subjektů, jejichž aktivity jsou pro cílové skupiny ve městě dosažitelné
- spolupracuje s odborem školství, mládeže a tělovýchovy při plnění jeho úkolů na úseku EVVO vůči školám
- spravuje městský environmentálně informační systém
- sleduje možnosti financování konkrétních projektů EVVO a informuje o nich ostatní subjekty

Monitoring (úkol Komise a koordinátora EVVO), který je nezbytným předpokladem pro zjištění úspěšnosti (efektivnosti) zvolené strategie a pro rozhodování o její případné změně či aktualizaci, se zaměří zejména na

- a) monitoring environmentálního vzdělávání koordinátora EVVO, úředníků na speciálních úsecích, ostatních zaměstnanců, představitelů samosprávy; např. porovnáním následujících ukazatelů na počátku a na konci sledovaného období
 - počet proškolených, na jaké úrovni, na jaké téma, v jakém hodinovém rozsahu
 - úroveň informovanosti a znalostí (anonymním testem u vybraného vzorku)
 - náklady na environmentální vzdělávání (*náklady jsou vždy pouze pomocné měřítko*)
- b) monitoring uplatňování místní Agendy 21 a principů udržitelného rozvoje v místní politice města; např. pomocí následujících ukazatelů
 - přijatá usnesení orgánů města (na jaké úrovni – Zastupitelstvo, Rada, míra závaznosti, kontrola plnění)
 - přijatá organizační opatření (na jaké úrovni – organizační řád, pracovní řád, směrnice tajemníka, metodický pokyn, kontrola plnění)
 - zapracování principů udržitelného rozvoje v rozvojových materiálech města
 - vývoj ukazatelů stanovených projektem „ekologizace“ úřadu (spotřeba energií, separace odpadů, podíl využívání šetrných a recyklovaných výrobků atd.)
 - podpora činnosti a spolupráce města s občanskými sdruženími a neziskovými subjekty (finanční podpora činnosti a konkrétních projektů, počet společných a podporovaných projektů či akcí, počet zapojených občanů a subjektů do těchto akcí)
 - počet záměrů projednávaných s veřejností, způsob prezentace záměrů, způsob projednávání (písemné připomínky, jednorázová prezentace, opakovaná shromáždění), způsob vypořádávání připomínek a námitek (ignorování, nové

- projednání, kompromis, vyhovění), počet zapojených jednotlivců, neziskových i podnikatelských subjektů
 - reakce sdělovacích prostředků
- c) monitoring EVVO na školách a školských zařízeních a jejich podpory ze strany města; např. pomocí následujících ukazatelů
- počet škol, které mají zřízenu funkci koordinátora EVVO / které mají zpracovaný systém EVVO v učebních plánech / které provádějí roční vyhodnocení EVVO
 - počet realizovaných projektů EVVO na školách (škol. zařízeních) – vlastních / z nabídky SEV, státu – jednorázových / dlouhodobých – počet zapojených dětí
 - úroveň spolupráce koordinátora EVVO úřadu s koordinátory EVVO na školách (počet setkání, míra poptávky škol po informacích, uspokojení poptávky, pomoc při vyřizování dotací na projekty, úspěšnost vyřizování)
 - počet akcí pořádaných městem pro školy, resp. do kterých se školy zapojily – jednorázových / dlouhodobých – počet zapojených škol, žáků
 - vývoj ukazatelů „ekologického“ provozu škol (spotřeba energií, separace odpadů, využívání ekologicky šetrných a recyklovaných výrobků atd.)
 - úroveň znalostí dětí různých věkových kategorií (jednoduchým testem u vybraného vzorku)
 - úroveň znalostí pedagogů – specialistů / ostatních (jednoduchým anonymním testem u vybraného vzorku)
 - finanční prostředky (z rozpočtu školy nebo školského zařízení / z rozpočtu města / z jiných zdrojů) vynaložené na vzdělávání koordinátorů EVVO / vzdělávání ostatních pedagogických pracovníků / výchovně vzdělávací projekty pro děti (pobyty v přírodě, soutěže, učební pomůcky atd.)
- d) monitoring environmentálního informačního systému; např. pomocí následujících ukazatelů
- znalosti, informovanost a zájem o informace mezi veřejností – anketou
 - provoz komplexního environmentálně informačního systému města, počet aktualizací www stránek, druh, počet a rozsah pravidelných / dlouhodobých / jednorázových informací různými médii, ediční činnost (tématicky zaměřené neperiodické tiskoviny), finanční náklady
 - propagace přírodně a kulturně zajímavých lokalit – co, jak, kde, na jaké úrovni (místní, celostátní)
 - zájem o informace (různými formami – návštěvnost www stránek, telefon, e-mail, osobně na úřadě, na MIC, na SEV), počet vyřízených žádostí, dotazů
 - reakce veřejnosti (občanské, pedagogické, podnikatelské) a sdělovacích prostředků
- e) monitoring činnosti SEV a ostatních informačních a poradenských středisek a jejich podpory ze strany města; např. pomocí následujících ukazatelů
- podíl města na činnosti SEV a ostatních středisek – finanční podpora, propagace, jiné formy spolupráce
 - rozsah a kvalita činnosti SEV a ostatních středisek
 - počet aktivních středisek
 - personální zajištění provozu středisek, kvalifikace pracovníků, počet úvazků
 - spektrum nabízených informací, zájem o informace, počet vyřízených žádostí o informace (různou formou – e-mailem, telefonem, písemně)
 - počet vlastních výchovně vzdělávacích projektů pro děti i širší veřejnost
 - počet zapojených (zúčastněných) škol, pedagogů, žáků, ostatních (i návštěvnost) na projektech (dlouhodobých / jednorázových akcích)
 - reakce veřejnosti, sdělovacích prostředků

4.2. Finanční zajištění

Místní koncepce EVVO nepokrývá potřebu EVVO na území města v plném rozsahu, neboť navazuje na krajskou koncepci – v rámci svých možností ji organicky doplňuje. Narozdíl od krajské koncepce, která se v návrhu opatření a aktivit správně snaží pokrýt činnost veškerých subjektů podílejících se na EVVO v rámci kraje, tato místní koncepce se ve svých opatřeních soustředí zejména na vnitřní opatření (na úrovni orgánů města a zařízení města), na opatření týkající se komunikace orgánů města s veřejností a ostatními subjekty a na podporu činnosti ostatních subjektů a jejich zájmu o EVVO*. Hlavním garantem EVVO na území kraje (tedy i Přerova) zůstává Olomoucký kraj. Město Přerov je pak logicky pouze garantem svého „vlastního příspěvku“ k EVVO, vyjádřeného místní koncepcí. Z toho je zřejmé, že **hlavním zdrojem financování přerovské místní koncepce EVVO** (v ní obsažených a v akčním plánu rozpracovaných opatření) **je město Přerov**.

Finanční náklady na jednotlivá opatření budou upřesněny v jednotlivých akčních plánech. Předpokládá se, že by **náklady města neměly v průměru ročně překročit částku jednoho milionu korun**.

Podobně, jako je tomu v případě krajské koncepce, bude město při rozhodování o financování či spolufinancování konkrétních projektů a o podpoře činnosti jiných subjektů **zohledňovat následující priority**:

1. Soulad s místní koncepcí EVVO pro město Přerov a aktuálním akčním plánem (*musí být splněno vždy*)
2. Kofinancování z veřejných zdrojů mimo rozpočet města (kraj, stát, zahraničí)
3. Kofinancování z vlastních zdrojů žadatele nebo jiného soukromého subjektu.

O dotacích jiným subjektům rozhoduje Zastupitelstvo na návrh Rady po projednání v Komisi. V prvním akčním plánu bude stanoven úkol zpracovat závazný postup pro přijímání, posuzování a vyřizování žádostí o dotace na EVVO, podle něhož se bude postupovat při zpracování návrhu rozpočtu města na rok 2007 a další roky návrhového období koncepce. Současně bude řešen vztah těchto dotací k zavedenému grantovému programu města. Na rok 2006 budou žádosti o dotace na EVVO projednány v rámci stávajícího grantového programu.

K trvalým úkolům koordinátora EVVO MěÚ patří sledování možností financování konkrétních opatření, a to jak vlastních opatření města, tak i projektů realizovaných v souladu s koncepcí jinými subjekty, z jiných zdrojů. Zveřejňování aktuálního seznamu potenciálních zdrojů financování i s podmínkami jejich získání předpokládá mj. krajská koncepce EVVO v rámci krajského informačního systému EVVO. Jedná se zejména o státní zdroje (MŽP, SFŽP), krajské (OPOK), strukturální fondy EU, nestátní zdroje (nadace, sponzorování) atd.

* Výjimečné postavení mezi navrhovanými opatřeními zaujímá vybudování a provoz SEV. Jeho naléhavou potřebu v rámci města velikosti Přerova prokázala SWOT analýza. Ta zároveň jednoznačně prokázala vhodnost zřízení SEV v areálu BIOS a ORNIS, jejichž zřizovatelem je Olomoucký kraj. Mezi opatřeními krajské koncepce však toto konkrétně nefiguruje (je zde ale zmíněno budování sítě SEV). Zde je nutno počítat s trvalou a systematickou podporou činnosti ze strany města

IV. ZÁVĚR

Přijetím místní koncepce EVVO učinilo město první důležitý krok k zajištění soustavné, dlouhodobě koordinované podpory rozvoje stabilního systému EVVO v Přerově. Pro praktické naplňování této koncepce je však nezbytné stanovit v akčních plánech konkrétní reálné úkoly a konkrétní zodpovědnost za jejich plnění. Plnění akčních plánů pravidelně vyhodnocovat, monitorovat odezvu a aktuální požadavky cílových skupin EVVO (orgánů města, škol, veřejnosti) a v odůvodněných případech na ně reagovat odpovídající aktualizací koncepce. Toto bude zvláště důležité v prvních letech návrhového období koncepce (resp. v období plnění prvního akčního plánu – 2006-2008), kdy se bude ověřovat reálná přijatelnost a splnitelnost stanovených priorit na úrovni politických a správních orgánů města, a to jak stávajících, tak nově ustanovených po komunálních volbách v roce 2006.

Tato koncepce byla schválena usnesením Zastupitelstva města Přerova č.553/25/10/2005 ze dne 14. prosince 2005.

Použité pojmy a zkratky

Agenda 21 (A21) – akční program, který vznikl na konferenci OSN v Rio de Janeiro v r.1992. Obsahuje podrobná doporučení, na jejichž základě bude možné zpomalit zhoršování stavu životního prostředí a dosáhnout udržitelného využívání přírodních zdrojů v rovnováze s potřebami budoucích generací lidské společnosti

BIOS – Stanice zájmových činností BIOS, Přerov (dříve Biologická stanice)

ČOV – čistírna odpadních vod

ČRS – Český rybářský svaz

EIA – posuzování vlivu na životní prostředí, jako závazný preventivní nástroj ochrany životního prostředí a důležitá součást environmentální politiky (Environmental Impact Assesment)

EVVO – environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

EU – Evropská unie

ISO – Mezinárodní organizace pro normy (International Organization for Standardization)

Komise ŽPaZ – komise životního prostředí a zemědělství Rady města Přerova

KTV – kabelová televize

KÚOK – Krajský úřad Olomouckého kraje

MěÚ – Městský úřad Přerov

MIC – Městské informační centrum

Místní Agenda 21 (MA21) – účast a spolupráce občanů a místních aktivit při vytváření strategických plánů místních samospráv a na rozhodování o důležitých záměrech na bázi partnerství s orgány místní samosprávy

MKEVVO – místní koncepce EVVO

MOS – Moravský ornitologický spolek

MPZ – městská památková zóna

MRKEV – Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy

MŠ – mateřská škola

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

NPR – národní přírodní rezervace

OPOK – Operační program Olomouckého kraje

ORNIS – dříve Moravská ornitologická stanice, součást Muzea Komenského v Přerově

OU – odborné učiliště

OÚ – obecní úřad

RM – Rada města Přerova

SEV – středisko environmentální (též ekologické) výchovy

SFŽP – Státní fond životního prostředí

SOČ – středoškolská odborná činnost

SOŠ – střední odborná škola

SOU – střední odborné učiliště

SPEVVO – Státní program EVVO ČR

SPŽP – Státní politika životního prostředí ČR

SŠ – střední škola

SWOT – silné stránky (S), slabé stránky (W), příležitosti (O), hrozby (T) – vnitřní a vnější zdroje – výsledek skupinové analýzy

Udržitelný rozvoj

- Takový rozvoj společnosti, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost a zachovává přirozené funkce ekosystémů (*zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí*)
- Způsob života, který hledá rovnováhu mezi svobodami a právy každého jednotlivce a jeho odpovědností vůči lidem i přírodě jako celku, a to včetně odpovědnosti vůči budoucím generacím (*Josef Vavroušek, 1994*)
- Respektování živé i neživé přírody a přírodních zákonitostí, úcta k tomu, čeho dosáhli a co vytvořili naši předkové a zodpovědnost k našim potomkům (*Metodika pro místní Agendy v ČR, 2003*)

ÚSES – územní systém ekologické stability

VŠ – vysoká škola

ZM – Zastupitelstvo města Přerova

ZŠ – základní škola